

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

ФАКУЛЬТЕТ АДВОКАТУРИ

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВИХ,
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА АДВОКАТУРИ

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної науково-практичної конференції
(17 листопада 2018 року, м. Одеса)

Одеса
2018

УДК 347.965(063)
А 28

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Національного університету
«Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 22 жовтня 2018 року)*

Редакційна колегія:

Завідувач кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури
Бакаянова Н.М. (голова)
професор Полянський Ю.Є.
доцент Хижняк Є.С.
доцент Свида О.Г.
доцент Ковальчук І.С.
доцент Билиця І.О.
доцент Храпенко О.О.
асистент Кісліцина І.О.
старший викладач Нестерчук Л.П.
старший викладач Курганський О.В.
асистент Джабурія О.О.
асистент Владишевська В.В.
асистент Деменчук М.О.
асистент Чекмарьова Л.Ю.

А 28 **Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє: матер. VIII Міжнар.**
наук.-практ. конф.: (м. Одеса, 17 листопада 2018 р.) / редкол.:
Н.М. Бакаянова (голова) та ін. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика»,
2018. – 822 с.

ISBN 978-966-916-661-6

У збірнику містяться матеріали доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 17 листопада 2018 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені реформі адвокатури та сфері надання правової допомоги, історичному розвитку адвокатури, проблемам адвокатського самоврядування, кримінально-правовим та кримінальним процесуальним питанням здійснення адвокатської діяльності, наданню адвокатами правничої допомоги у різних видах судочинства, питанням професійної етики та дисциплінарної відповідальності адвокатів, захисту професійних прав адвокатів та дотриманню гарантій адвокатської діяльності.

УДК 347.965(063)

ISBN 978-966-916-661-6

© НУ «Одеська юридична академія», 2018

Остафійчук Л.А.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри процесуального права
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

ПРОФЕСІЙНІ ЕТИЧНІ ЯКОСТІ АДВОКАТА ОЧИМА СТУДЕНТІВ

Опрацьовуючи наявну в мережі Інтернет дисциплінарну практику обласних КДКА, ВКДКА, інформацію Єдиного державного реєстру судових рішень з питань порушення правил адвокатської етики зрозуміло, що досліджувати професійні етичні правила адвоката та відповідальність за їх порушення надзвичайно складно. Це пояснюється багатьма причинами: криза моралі в цілому; природне прагнення за мінімальні строки задовольнити свої (адвоката) потреби у грошах і славі; дія за правилом: «погана репутація – це теж репутація»; дія за принципом: «для захисту всі засоби гарні»; не дотримання корпоративних традицій; неповага внутрішня (всередині адвокатської спільноти) та зовнішня (до суду/судді, правоохоронних чи інших державних органів, їх посадових чи службових осіб) до оточуючих і т. д. Очевидні випадки неетичної поведінки адвоката мали б бути покарані. Але, насправді, – це не так. Дисциплінарна практика, на превеликий жаль – малоефективна. Багато рішень кваліфікаційних дисциплінарних комісій адвокатури фактично «розбиваються» в суді. Особливо прикро, коли рішеннями судів виправдовується неетична поведінка адвоката по причині процедурних порушень саме під час розгляду скарги КДКА чи ВКДКА.

Такі невтішні результати, в першу чергу, пояснюються не правильним розумінням істинного значення Правил адвокатської етики (далі – Правила).

Починаючи розмову про професійні етичні правила адвокатів, в яких виписано обов'язки належної поведінки та заборони вчинення певних дій (бездіяльності), зауважимо, що Правила не штучно придумані перешкоди, які ускладнюють життя адвокатам, а спрямовані на забезпечення їх якісної, успішної та затребуваної роботи. Через ці фактори реалізується високе соціальне значення адвоката та адвокатури в суспільстві. В свою чергу, цими ж факторами досягається й фінансова незалежність адвоката. Дотримання Правил всіма адвокатами сприяє зміцненню незалежності адвокатури.

В адвокатському середовищі значення Правил, на мою думку, недооцінюються. Такий висновок слідує з результатів опитування адвокатів Програми «Адвокат Майбутнього» на тему: «Незалежність адвоката у професійній діяльності та професійних асоціаціях» станом на 16 липня 2018 року [1]. На запитання «Які складові має незалежність адвоката у професійній діяльності?» зі 100 респондентів лише 7 вказали на дотримання Правил адвокатської етики! «Питання незалежності адвоката у своїй діяльності є питанням особистого вибору: або ти працюєш чесно, або ти йдеш на угоду із совістю. Інший варіант – ти взагалі не маєш совісті. Але в

такому випадку питання незалежності взагалі не стоїть»[1]. В цьому і полягає обумовленість та зміст професійної етики адвоката. Це пояснює необхідність її дотримання всіма без винятків адвокатами.

Правильне сприйняття власної особистості, формування своєї майбутньої поведінки в соціумі, багато в чому залежить і від навчального процесу. Тому, із застосуванням феноменологічного підходу було цікавим з'ясувати: як професія адвоката сприймається та осмислюється людиною, яка не є адвокатом, але в майбутньому хоче ним бути, а з точки зору «чистої свідомості» студентів вияснити, які професійні етичні якості адвоката найважливіші у відносинах з клієнтом і що не припустимо у відносинах із судом.

За результатами узагальнення отриманих відповідей, до найважливіших професійних етичних якостей адвоката студенти віднесли: 1) професіоналізм (розум, знання чинного законодавства та вміння його практично застосовувати, вміння правильно тлумачити нормативно-правові акти, компетентність, грамотність, вміння складати процесуальні документи, знання новітніх технологій, володіння іноземною мовою (мовами)); 2) добросовісність (говорити своєму клієнту лише правду, інформування клієнта про рух справи, не розголошення довіреної клієнтом) інформації, взявшись за справу адвокат має бути впевнений в собі і своїх силах, адвокат має бути чесним в першу чергу із самим собою); 3) довіру; 4) вміння спілкуватися з клієнтом, колегами, іншими особами; 5) володіння ораторським мистецтвом; 6) недопущення неадекватних жестів, міміки та поз; 7) безкомпромісність (проявляється в тому, що незважаючи на всі перешкоди та вплив суб'єктивних і об'єктивних факторів, адвокат надає правову допомогу своєму клієнтові та захищає його інтереси); 7) доступність в будь-який час доби; 8) розумність суми фіксованого гонорару за свої послуги; 9) вміння ведення переговорів, публічних виступів.

Найважливішим у відносинах адвоката з клієнтом студенти вважають: 1) довіру «адвокат-клієнт» (це тандем, де панує взаєморозуміння та взаємна зацікавленість в позитивному розв'язку проблеми); 2) довіру, але «з розумом», адже клієнт не завжди говорить правду; 3) чесність перед клієнтом; 4) чесність клієнта перед адвокатом; 4) законність; 5) конфіденційність; 6) старанність; 7) професійний досвід (чим більше виграних справ – тим більша, краща репутація).

Неприпустимим в роботі адвоката із судом студенти вважають: 1) намагання адвоката вплинути на рішення суду; 2) перешкоджання законному здійсненню процесу, суперечку із судом в судовому засіданні, порушення порядку в судовому засіданні, затягування розгляду справи; 3) подання неправдивих заяв, завідомо неправдивих доказів, посилення на завідомо неправдиві фактичні обставини, схиляння підзахисного до надання

завідомо неправдивих пояснень; 4) порушення етичних аспектів спілкування в суді (приниження честі і гідності суду або інших учасників процесу).

Аналіз отриманих результатів дозволяє зробити висновок, що професійні етичні якості адвоката у відносинах «адвокат – клієнт» та «адвокат – суд» студенти сприймають в їх класичному розумінні, передбаченому Правилами. В переліку найважливіших професійних етичних якостей адвоката студенти перше місце віддали «професіоналізму», незважаючи на те, що в Правилах такий принцип здійснення адвокатської етики відсутній.

Список використаних джерел:

1. Опитування адвокатів Програми «Адвокат Майбутнього» на тему: «Незалежність адвоката у професійній діяльності та професійних асоціаціях». URL: http://tomorrowlawyer.org/wp-content/uploads/2017/11/%D0%9E%D0%BF%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C-%D0%B0%D0%B4%D0%B2%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0-16_07_2018.pdf (дата звернення: 04.11.2018).

Владишевська В.В.

*асистент кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури*

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО РОЗШИРЕННЯ ПЕРЕЛІКУ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ

Судово-правова реформа, яка наразі відбувається в Україні, не минула й інститут адвокатури. 06 вересня 2018 року Президентом України було внесено на розгляд Верховної Ради України, як невідкладний, законопроект «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» №9055. Законопроект викликав не тільки жваві обговорення у науковій спільноті та серед представників юридичних професій, а й активні дії – було подано альтернативні законопроекти № 9055-1 та № 9055-2.

Новели вищезазначених законопроектів спрямовані на підсилення правового статусу адвоката, стосуються питань щодо організації та діяльності органів адвокатського самоврядування, порядку притягнення до дисциплінарної відповідальності, зокрема дисциплінарних стягнень, порядку доступу до професії.